

Dosarul nr. 3ra-81/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: I.Holevițcaia)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V.Clima, Gr.Dașchevici, M.Guzun)

ÎNCHEIERE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Clim împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 03 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La data de 30 octombrie 2019, Eugeniu Clim a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul Eugeniu Clim a invocat că activează în funcția de judecător timp de 31 de ani, ultima funcție fiind de judecător al Curții de Apel Chișinău și primește pensie în mărime de 80 % din salariul de judecător al Curții de Apel Chișinău, în cuantum de 11627, 20 de lei.

A menționat că în conformitate cu prevederile Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor, începând cu 01 aprilie 2016 până la 01 aprilie 2017 salariul judecătorului Curții de Apel Chișinău era de 19827 de lei, de la 01 aprilie

2017 până la 01 aprilie 2018 - 21861 de lei, de la 01 aprilie 2018 până la 30 noiembrie 2018 - era 24498 de lei, iar de la 01 decembrie 2018 până în prezent constituie 26000 de lei.

A invocat că asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată prin acte juridice speciale, unitare și obligatorii și anume: Legea nr. 44 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Aceste acte normative nu prevăd reducerea cuantumului pensiei stabilite judecătorilor.

Reclamantul a reiterat că în temeiul art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, modificat prin Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014, judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru flecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

A notat că astfel, dispoziția art. 32 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, statuează clar că pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără careva limitări și fără ca legislatorul să facă diferență între judecătorii aflați în funcție și cei demisionați.

A remarcat că Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 statuează că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituția Republicii Moldova și respectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are valoare economică.

Așadar, în temeiul cadrului legal vizat supra, reclamantul Eugeniu Clim a considerat că recalcularea pensiei urmează să aibă loc reieșind din cuantumul dreptului patrimonial dobândit, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului Curții de Apel Chișinău în exercițiu, fără careva limitări.

Cu toate acestea, începând cu data de 01 aprilie 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a calculat și i-a achitat greșit pensia și anume: în perioada 01 aprilie 2016 – 01 aprilie 2017 din salariul de 19827 de lei, cuantumul pensiei urma să fie de 15861,60 de lei și nu de 11627,20 de lei, care a fost achitată, diferența lunară constituind suma de 4234,40 de lei, iar în sumă totală - 50812,80 de lei. În perioada 01 aprilie 2017-01 aprilie 2018 din salariul de 21861 de lei, cuantumul pensiei urma să fie 17488,80 de lei și nu de 11627,20 de lei, care a fost achitată, diferența lunară fiind de 5861,60 de lei, iar în sumă totală - 70339,20 de lei. În perioada 01 aprilie 2018 – 30 noiembrie 2018 din salariul de 24498 de lei, cuantumul pensiei urma să fie de 19598,40 de lei și nu de 11627,20 de lei, care a fost achitată, diferența lunară fiind de 7971,2 de lei, iar în sumă totală 63769,60 de lei. În perioada 30 noiembrie 2018 – 01 octombrie 2019, din salariul de 26000 de lei, cuantumul pensiei urma să fie de 20800 de lei și nu de 11627,20 de lei, care a fost achitată, diferența lunară fiind de 9172,80 de lei, iar în sumă totală 91728 lei.

Astfel, pentru perioada 01 aprilie 2016 - 01 octombrie 2019, diferența pensiei neachitate până în prezent constituie 276649,60 de lei.

Reclamantul a indicat că cererea prealabilă din 18 septembrie 2019, privind recalcularea și achitarea pensiei pentru perioada 01 aprilie 2016 - 01 septembrie 2019, a fost respinsă ca neîntemeiată prin răspunsul nr. C-2123/19 din 02 octombrie 2019, pe motiv, că potrivit prevederilor art. III al Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

A remarcat că potrivit explicațiilor Ministerului Justiției nr. 03/3250 din 03 aprilie 2015, se recalculează pensiile stabilite până la data de 16 mai 2014 (data intrării în vigoare a Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014), judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă. Pensiile stabilite până la intrarea în vigoare a Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014, judecătorilor care activează în continuare în funcția de judecător nu se recalculează, în temeiul art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Reclamantul a considerat neîntemeiat și ilegal refuzul nr. C-2123/19 din 02 octombrie 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă. Or, prevederile legale cuprinse în art. III din Legea nr.60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, potrivit cărora judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, urmează a fi aplicate în coroborare cu prevederile art. 32 alin. (1) din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, care a suferit modificări tot prin Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și care are următorul cuprins: pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu. Mai mult ca atât, art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 nu se atribuie la Legea cu privire la statutul judecătorului, legislatorul omițând să indice care lege a fost modificată prin această normă.

Având în vedere principiul de bază, consacrat prin Hotărârile Curții Constituționale, potrivit cărora asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată prin acte juridice speciale, unitare și obligatorii, reclamantul Eugeniu Clim consideră că art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nu poate fi aplicat separat. Cu atât mai mult, la data intrării în vigoare a art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, dânsul beneficia de dreptul la pensie în mărime de 80 % din salariul judecătorului în exercițiu. Prin urmare, norma de drept sus-citată nu este aplicabilă speței, întrucât nu are efect retroactiv. Or, reclamantul a obținut un „bun” în sensul art. 1 din Protocolul 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Reclamantul Eugeniu Clim a subliniat că Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 52 din 27 iunie 2017 a accentuat, că noile prevederi legale se vor aplica doar pe viitor și numai pentru persoanele, care au solicitat acordarea pensiei după intrarea acestora în vigoare, fără a aduce atingere drepturilor de pensie stabilite anterior.

A remarcat că interpretarea în alt mod a prevederilor legale, în baza cărora judecătorii aflați în funcție au dreptul de a primi pensia în raport cu salariul lunar al judecătorului în exercițiu, ar contraveni Constituției Republicii Moldova și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

A menționat că diminuarea cuantumului pensiei calculate, restricțiile la plata pensiilor stabilite judecătorilor în modul prevăzut de lege, contravin articolelor 6, 16, 43, 47, 54 și 116 din Constituția Republicii Moldova, principiilor fundamentale despre independența organelor judiciare, consfințite în Rezoluțiile Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 40 din 29 noiembrie 1985 și nr. 146 din 13 decembrie 1985, precum și în Carta Europeană cu privire la statutul judecătorului, potrivit căreia cuantumul pensiei judecătorului trebuie să fie cât mai apropiat posibil de nivelul ultimei sale remunerări.

Întru respectarea principiilor securității raporturilor juridice, respectării drepturilor dobândite anterior în mod licit, dreptului la un proces echitabil și aplicarea uniformă a legislației, reclamantul a invocat practica Curții Supreme de Justiție și jurisprudența CtEDO (*Lebedinschii vs Republica Moldova*, 16 septembrie 2015).

Reclamantul Eugeniu Clim a solicitat de a recunoaște ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.C-2123/19 din 02 octombrie 2019 privind recalcularea și achitarea pensiei; a încasa diferența de pensie neachitată pentru perioadele: 01 aprilie 2016-01 aprilie 2017 - în mărime de 15861,60 de lei, reieșind din salariul de 19827 de lei, iar în total suma de 50812,80 de lei; 01 aprilie 2017-01 aprilie 2018 - în mărime de 17488,80 de lei, reieșind din salariul de 21861 de lei, iar în total suma de 70339,20 de lei; 01 aprilie 2018-30 noiembrie 2018 - în mărime de 19598,40 de lei, reieșind din salariul de 24498 de lei, iar în total suma de 63769,60 de lei; 01 decembrie 2018 - emiterea hotărârii - în mărime de 20800 de lei, reieșind din salariul de 26000 de lei (suma totală urmând a fi calculată până la data emiterii hotărârii); a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pe viitor pensia în corespundere cu art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995.

Prin hotărârea din 03 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Clim; a fost anulat actul administrativ individual defavorabil - refuzul de recalculare a pensiei nr. C-2123/19 din 02 octombrie 2019, emis de Casa Națională de Asigurări Sociale; a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensia lui Eugeniu Clim, începând cu 01 aprilie 2016 și pe viitor, în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 (f.d. 48, 56-63).

În conformitate cu prevederile art. 232 alin.(1) din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale, în termen, la 14 iulie 2020, a depus apel împotriva hotărârii din data de 03 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 52-54).

Prin decizia din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 03 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.81-90).

Prin încheierea din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost corectată eroarea strecurată în decizia din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin substituirea în partea descriptivă a deciziei a datei depunerii acțiunii în instanța de judecată „30 octombrie 2020” cu data „30 octombrie 2019” (f.d.91-92).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind justă concluzia primei instanțe privind temeinicia acțiunii depuse de

către reclamantul Eugeniu Clim, având în vedere erorile comise la emiterea actului administrativ contestat.

Instanța de apel a reținut, că la 09 iunie 2011 a fost adoptată Legea nr. 56 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. În temeiul art. II al Legii nominalizate, au fost operate modificări în Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, modificări ce au vizat condițiile de pensionare anticipată a judecătorilor. Astfel, urmare a modificărilor, a fost exclusă recalcularea pensiei și a indemnizației lunare viagere ținându-se cont de mărimea salariului judecătorului în exercițiu.

De asemenea, instanța de apel a reiterat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, a fost declarat neconstituțional art. II din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Iar, la 04 aprilie 2014, a fost adoptată Legea nr. 60 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (în vigoare de la 16.05.2014), prin care a fost modificată și completată Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Instanța de apel a explicat că urmare a modificărilor operate, articolul 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului are următorul conținut: „Judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu. Prevederile alin. (1) se aplică și judecătorilor care au activat în instanțele internaționale, luându-se în calcul salariul mediu lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție. Pensia pentru vechime în muncă stabilită în condițiile alin. (1) se calculează și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă. În cazul în care judecătorii demisionați sunt numiți iarăși în funcția de judecător, plata pensiei se suspendă”.

Totodată, instanța de apel a relatat, că art. III al Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 stabilește că judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Din actele cauzei instanța de apel a stabilit, că timp de 31 ani, reclamantul Eugeniu Clim activează în calitate de judecător, ultima funcție fiind de judecător al Curții de Apel Chișinău, pe care o deține și în prezent. Începând cu 27 august 2009, reclamantul beneficiază de pensie pentru vechime în muncă în cuantum de 80% din salariul de funcție al judecătorului în exercițiu.

Instanța de apel a subliniat că în temeiul art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului, în redacția până la 16 mai 2014, Casa Națională de Asigurări Sociale a recalculat pensia reclamantului la fiecare majorare a salariului judecătorului în exercițiu. Însă, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a mai recalculat pensia reclamantului Eugeniu Clim.

Instanța de apel a invocat că potrivit art. 46 alin. (1) și alin. (3) din Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. Actele legislative pot ultraactiva în mod excepțional. La acest segment, prezintă relevanță Hotărârea Curții Constituționale nr.9 din 30 martie 2004 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art. I pct. 22 și art. II-V din Legea nr. 358-XV din 31 iulie 2003 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Instanța de apel a comunicat că în hotărârea nominalizată, Curtea Constituțională a menționat că dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare, nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Legea nouă nu este susceptibilă aplicării unor fapte din trecut, cazurile contrare intrând în contradicție cu art. 22 din Constituție. Conform regulii generale, legea nouă poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, îl poate suprima sau îl poate înlocui cu un alt drept, însă legea nouă nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

Instanța de apel a reținut că dreptul social, cu privire la beneficierea de pensie pentru vechime în muncă, inclusiv și recalcularea acesteia în dependență de majorarea salariului judecătorului în exercițiu, a fost dobândit de către reclamant anterior modificărilor din 04 aprilie 2014 (în vigoare din 16 mai 2014), operate la art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și are valoare economică incontestabilă.

Astfel, instanța de apel a relevat, că prin Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, judecătorii care beneficiază de pensie, dar continuă să activeze în funcția de judecător, au fost privați de dreptul la recalcularea pensiei, circumstanțe care au dus la schimbări esențiale în raport cu dreptul la pensie acordat judecătorilor până la modificările de rigoare.

Instanța de apel a reținut că dreptul constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

În aceste condiții, instanța de apel a conchis că în privința reclamantului Eugeniu Clim urmează a fi aplicate în continuare dispozițiile art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului în redacția de până la 16 mai 2014, dispoziții care au instituit dreptul la recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului judecătorului în exercițiu și au efect ultraactiv.

Pe cale de consecință, instanța de apel a constatat că instanța de fond just a constatat caracterul ilegal al răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-2123/19 din 02 octombrie 2019. Or, la examinarea cererii prealabile, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a determinat corect raportul juridic în cauză, a interpretat eronat prevederile legale, circumstanțe, care în esență, au și generat aplicarea incorectă a prevederilor ce reglementează raporturile juridice legate de stabilirea și recalcularea pensiei ținându-se cont de majorarea generală a salariului judecătorului în exercițiu, în așa fel, fiindu-i încălcat grav dreptul de proprietate (pensie) al reclamantului Eugeniu Clim, dobândit anterior licit, prin aplicarea obligatorie pentru judecători a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al judecătorului în funcție.

Instanța de apel a afirmat că relevantă speței este și Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27 decembrie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile, care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici, prin care Curtea a decis că stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică. Totodată, indicând și pentru viitor organelor cu drept de inițiativă legislativă că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice, este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a învederat că în Hotărârea nr. 9 din 30 martie 2004 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art. 1, pct. 22 și art. II - V din Legea nr. 358 din 31 iulie 2003 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, Curtea Constituțională a statuat că normele privind protecția de stat, asigurarea materială și socială, inclusiv asigurarea cu pensie, consfințite în legile anterioare, nu pot fi anulate sau modificate.

În același context, instanța de apel a reținut, că potrivit art. 54 alin. (1) din Constituție, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi, care ar suprima sau ar diminua drepturile, libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

În cumulul celor expuse, instanța de apel a apreciat că concluzia primei instanțe, referitor la admiterea acțiunii, este justă, având la bază cumulul probelor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost oferită apreciere juridică cuvenită. Iar, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a prezentat argumente verosimile și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță. Or, argumentele apelului se combat prin constatările faptice descrise mai sus, raportate la prevederile legale incidente speței. Astfel, în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, instanța de apel a conchis că instanța de fond a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a oferit apreciere justă probelor administrate și a aplicat corect normele de drept material și procedural.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 19 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii privind respingerea acțiunii înaintate de către Eugeniu Clim.

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat, că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanța de apel la adoptarea acesteia nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a relatat că la data de 16 mai 2014 a intrat în vigoare Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care a fost modificată și completată Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Astfel, prin Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, au fost modificate reglementările legale ce prevăd asigurarea cu pensie a judecătorilor.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că odată ce au fost abrogate prevederile art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la

statutul judecătorului, ce admiteau recalcularea pensiei judecătorului ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu sau modificării/creșterii salariului odată cu numirea acestuia în altă funcție superioară celei deținute, pensia judecătorilor care se află în exercițiul funcției nu mai are fundamentare legală de a fi recalculată odată cu majorarea salariului. Dreptul la recalcularea pensiei de fapt fiind rezervat doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

La data de 27 noiembrie 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Eugeniu Clim copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 98).

Intimatul Eugeniu Clim nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 28 octombrie 2020.

Decizia motivată din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, la data de 17 noiembrie 2020, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 93).

Casa Națională de Asigurări Sociale în conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat la data de 19 noiembrie 2020, în termen.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursurile se declară inadmisibile în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, 7 p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan